

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI.</p> <p>Pentru Austro-Ungari'a: Pe unu annu 5 fl.—cr., pe 1/2 annu 2 fl. 50 cr. Pentru Romani'a si strainetate: Pe unu annu 14 fr., pe jumetate annu 7 franci.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU:</p> <p>Pentru publicatiunile de trei ori ce contiena cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl v. a</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze Redactiune „BISERIC'A si SCÓL'A.“ Èr banii de prenumeratiune a TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.</p>
---	--	--

Pedagogi'a lui Aristotele.

Aristotele a fost cugetatorulu celu mai criticu alu lunei antice. Elu s'a nascutu in orasiulu Staghir'a la 384 inainte de er'a crestina. Tatalu seu, cu numele Nichomachos, erá medicu la curtea regelui Amyntas din Pell'a. In etate de 20 de ani a venitu tinerulu Aristotele la Aten'a pentru a ascultá prelegerile filosofice ale lui Plato. Dintre toti discipolii scólei platonice elu a fost celu mai adincu si mai de sine statatoru in cugetare. La 343 Filip, regele Macedoniei, a chématu pre Aristotele de educatoru langa fiulu seu Alexandru, care era de 13 ani. Aci Aristotele érase a petrecutu trei ani si a educatu pre fiulu regelui Filip, astfel, încât acel'a, seversindu grandióse fapte belice, a obtienu in istorie numirea de Alexandru celu mare. Pe cât timp Alexandru a siediutu pe tronulu Macedoniei, Aristotele tinea la Aten'a prelegeri asupra filosofiei in zidirea numita Lykeion si a scrisu numeróse opere de mare valóre. Dupa mórtea lui Alexandru, partidulu antimacedonianu din Greci'a, sub pretextulu religiunei a ridicatu acusa in contr'a lui Aristotele, in urm'a acestei acuse elu fú silitu de a se refugió la orasiulu Kalchis, unde a repausatu la 322 a. chr.

Inainte de a tractá parerile pedagogice ale lui Aristotele, se vedem unele principii din psihologi'a, etic'a, si politic'a lui.

a) Psihologi'a.

Puterea de viétia sau sufletulu, luat, in celu mai largu intielesu alu cuventului, este principulu formativu sau entelechi'a corpului. Aristotele este celu dantaiu, carele pentru a explicá fenomenele vietii psihice, construesce teori'a despre asia numitele facultáti sau puteri sufletesci, din cari ar proveni tóte acele fenomene. Elu sustiene, cá sufletulu are 5 puteri, pe cari le considera chiar parti ale sufletului si anume: puterea nutritiva, sensitiva, apetitiva, locomotiva si

intelectuala, atribuindu planteloru numai pe cea dantaiu, animaleloru pe cele patru dantaiu, ér omului pe tóte cincii.

Partea intelectuala a sufletului sau ratiunea, de care se bucura numai singuru omulu, se compune din o ratiune activa si alt'a pasiva. Partea activa nu atérna dela corpu este invariabila si imortala. Din contra, partea pasiva a ratiunei este legata de viétia somatica si se nimicesce impreuna cu corpu. Asia se vede ca Aristotele sub ratiune activa intielege cugetarea pura sau abstracta, carea nu sta in nici unu raportu cu lumea sensibila; pre cand ratiunea pasiva se pare a fi lucrarea spirituala basata pe impresiunile ce vin dela obiectele materiale, formand fenomenele psihice inferióre. Dar elu nu explica, in ce chipu este legata ratiunea activa de cea pasiva si cum formeaza ambele o substantia indivisibila, adeca sufletulu. Mai departe nu spune, cum póte existá ratiunea dupa-ce ea se despartiesce de corpu. In fine Aristotele, cu acésta teorie a s'a, nu póte demonstrá nici nemurirea personala, ci afirma numai in generalu, ca cugetarea are se existe in eternu.

Etic'a.

Scopulu tuturoru actiuniloru voluntare nu póte fi altulu, decât: binele, adeca virtutea, care ilu conduce pre omu la fericire. Despre virtute Aristotele dice, ca ea e o stare a vointiei, ce emanéza din aplecari naturale si din judecata. Cu tóte acestea inse virtutea insasi nu e nici aplecare pura, nici judecata pura, ci este o directiune a vointiei, unu modu de vietuire, care se póte insusi prin deprindere sau exercitiu.

Not'a caracteristica a virtutii e ca ea in totdeuna tiene calea de mijlocu intre doue extreme, de exemplu, curagiula este mesura de mijlocu intre lasitate si cutezare órba, parsimoni'a cá virtute sta in tre avaritie si respire, scl. — Acésta cale de mij-

locu, carea ilu conduce pre omu la virtute, numai prin experientia si indelungata practica se pôte insusi, de alta parte inse ea aterna si dela imprejurari si aplecari naturale. De aceea si este mare deosebire intre virtutea sclavului si virtutea cetatiénului liberu. Virtutile sunt de doue feluri: a) etice, b) dianoetice. Cele dintaiu se referescu la afecte, poftes si aplecari, iar cele din urma isvorescu din ratiune. Virtutile etice se producu asia, daca supunem afectele, poftesle si aplecarile nóstre ratiunei. Cea mai sublîma virtute etica este: dreptatea. Virtutile dianoetice consista in tienut'a si procederea corecta a ratiunei intre tôte imprejurarile si sunt acestea: sciint'ia, sapienti'a art'a, scl. Cea mai pretiósã este sapienti'a, care se compune din ratiune si sciintia despre lucrurile cele mai demne a le cugetarii. Viéti'a petrecuta in placeri sensuale este animalica, cea etica-politica este omenésca, pre cand viéti'a destinata meditãrei este divina si mai ferici-tóre dintre tôte.

Politic'a.

Omulu dela natura e o fiintia, avisata la viéti'a de statu. Moralitatea dimpreuna cu fericirea omenésca numai intr'unu statu bine organisatu se pôte realis'a. Scopulu statului trebuie se fie: a ferici pre cetatiénii sei. De aici urméza, ca statulu are a-se ingriji inainte de tôte de educatiunea buna a tinerimeii. Cea mai recomandabila forma de guvernare este stapanirea aristocratiei morale. Inca mai bine este, daca dintre cei bravi se gesesce unulu mai bravu decât toti cei alalti. Acesta ar guverná apoi cá si unu dieu intre ómeni, pentru elu n'ar mai fi trebuintia de nici o lege, caci elu insusi ar fi legea.

Educatiunea, dupa Aristotele, se sever-siesce prin: dedare si invetiamentu. Aceste doue mijlóce se vor aplicá in totdeauna paralelu, dar dedarea trebuie se preméga. Prin dedare educatorulu pregatesce inim'a elevului pentru moralitate, precum plugarulu pregatesce agrulu pentru semenatura. Numai dedarea buna ilu pôte conduce pre omu la intielegerea legiloru morale. Prin invetiamentu se dau elevului cunoscintie. Cand e vorb'a de invetiare, sufletulu nobilu nu privesce folosulu materialu, ci numai valórea intrinseca a cunoscintieloru. Educatiunea intréga are se urmeze dupa cursulu naturei si se fie óre-cum o intregire a desvoltãrii naturale.

In cei dintaiu 5 ani ai vietii atát ocupatiunile trupesci cât si cele spirituale au se fie usióre, pentru-cá se nu impedece desvoltarea naturala, inse trebuie a feri pre elevu de nelucrare absoluta. Ocupatiunile cele mai acomodate sunt: jocurile, cari au se imiteze unele ocupatiuni serióse din viéti'a practica, pentru care se pregatesc elevii.

Mijlóce de educatiune fórté insemnate mai sunt: naratiunile si fabulele. Din aceste trebuie

a delaturá tot ce este uritu si ingrozitoru, si a comunicá numai ce este frumosu si placutu.

Copilulu cetatiénului liberu se nu petreaca intre sclavi, dela cari pôte vedé exemple rele si pôte audi cuvinte nepotrivite. Omulu este fiinti'a cea mai dispusa spre imitatiune, deci se evitam tot, ce ar puté dá copilului exemplu contraru moralitatii, si de timpuriu trebuie se-lu facem a simti placerile sublîme, pe cari ile ofere seversirea virtutii.

Cu anulu alu 7-lea se incepe invetiamentulu propriu disu.

Scopulu invetiamentului este de a aduce la indeplinire desvoltarea eleviloru, pentru cá mai tardiu se póta luá si ei parte la viéti'a cetatiénésca. Statulu numai prin cetatieni culti i-si pôte realisá destinatiunea s'a. Invetiamentulu trebuie intogmitu asia, încât tinerii se-si procure intrég'a cultura, pe care o reclama prax'a vietii, inse vor avea se cunósca cu deosebire: frumosulu. Cultur'a, de care trebuie sè se impartisiesca fie-care cetatiénu, se reduce la utmatórele: a se scí purtá in resbel, a continuá ocupatiuni si meserii utile si pacinice, a petrece timpulu liberu in desfatari nobile, cu unu cuvêntu, a seversí tot ce este necesaru bunu si frumosu. De educatiunea tinerimeii are a-se ingriji insusi statulu, fiindca viéti'a fiescecarui cetatiénu este o parte din viéti'a statului.

Elevulu in etatea copilariei, trebuie se se deprinda in gimnastica, cãci desvoltarea fisica este bas'a desvoltãrii spirituale. Aici nu partea atletica, ci cea estetica e de a se preferi.

Dintre arte se va inveti'a music'a nu numai pentru desfatãre, ci mai multu pentru cultivarea inimei si ocuparea nobila a óreloru libere. Prin musica se va desvoltá sentimentulu esteticu, si nu se va cere virtuositate, ci numai intielegere si dexteritate temeinicã.

Pentru cultur'a inteligentiei insemnate obiecte sunt: gramatic'a si retoric'a. La aceste cunoscintie va serví cá ajutoru lectur'a poetiloru, cari sunt mai superiori decât istoricii, fiindca ei descriu intemplarile nu precum sunt ci precum ar trebui se fie.

Alu patrúlea obiectu de invetiamentu este desemnulu, prin care se desvólta in tineri simtiulu esteticu, pentru a puté produce lucrãri frumóse si a scí apretii operele pictoriloru si sculptoriloru.

In sistem'a aristotelica unu locu fórté subordinatu ocupa: matematic'a, din cauza, ca acésta cunoscintia, desi desvólta inteligenti'a, fórté putien contribue la cultur'a morala a omului, apoi, dupa parerea lui Aristotele, ea nu considera frumosulu si nu corespunde pe deplinu realitatii, cãci nimic nu este in natura atát de oblu ori rotundu precum i-se pare geometrului.

Fórte necesara sciintia este: dialectic'a, de óre-ce prin ea se exercita ratiunea, ea ne invatia a convinge pre altii si eventualmente a combate parerile loru cele gresite, tot ea ne face capabili de a deosebí adevorul de falsitate si de a studiá filosofi'a. Tinerii au se fie introdusi in filosofie, càci numai prin ea vor putea ei se continue o viétia etica-politica, adeca morala si folositoare statului.

Dintre tóte sciintiele cea mai inalta este: politic'a. Ea compete inse numai barbatiloru maturi, iar nu tineriloru, carii sunt dominati de afecte, se lasa rapiti de pasiuni, si nu posedu experientia intinsa.

Scopulu finalu a intregéi educatiuni este virtutea, adeca modulu de procedere moralu si rationalu in tóte actiunile. Prin virtute putem se ajungem destinatiunea vietii nóstre, carea este asemenarea cu Dumnedieu!

Dr. P. Piposiu.

Propaganda catolica in Romani'a.)*

Bucuresci, 9 Iunin.

Stégulu sub care luptati cu atât'a credintia si tarie pentru aperarea si promovarea bisericéi nóstre nationale, me îndemna si pe mine a me inolá alaturi cu dvóstra, si a-si fi satisfacutu, daca a-si puté contribuí cât de putienu sfintei cause, ce o urmariti.

Càci, cu durere trebue se marturisescu, cà adi, când biseric'a catolica latina si imprastie in tóte locurile mrejlile sale, noi romanii ortodocsi nu posedemu afara de pretiuitulu dvóstra diaru, nici unu diaru politicu, care se pledeze cu atât'a revna si se apere cu atât'a succesu biseric'a, carea ne a conservatu natiunea si a carei misiune inalta o prevedem si pentru viitoru.

Notiti'a, ce o a-ti publicatu intr'unulu din numerii premergetori sub titlulu: „Efectele creşterii in institute streine“ prin care ne avisati, cà o copia de romanu din Romani'a, plina de fanaticismu infiltratu, a trecut la religiunea romano-catolica, ne a surprinsu intr'unu modu de tot neplacutu.

Ce-i dreptu, acestu casu in sine n'ar fi de o asia mare importantia. Cine a petrunsu inse mai adêncu in desfasiurarea evenimentelor din urma pe terenulu religiosu-politicu, nu va hesitá a-i dá insemnatatea cuvenita.

Biseric'a catolica lucra cu planu si sistematicu pentru latirea catholicismului. Bine se fiu intielesu, a catholicismului latinu, cu tóte „dependentiele“ lui, càci greco-catholicismulu n'a pututu sè se afirme pana a-

*) Reproducem acésta corespondentia dupa „Telegrafulu Romanu“, si asupra cestiuinei vom reveni.
Red.

cum'a, încât ómenii dela noi se-i póta dá vre-o insemnatate.

Elu se privesce chiar de gr. catolici de periculosu, si acést'a o recunósce si dlu Dr. Lucaciu, afirmandu in „Revist'a sa Catolica“, care cu atât'a afabilitate ne-o pune la dispositiune nenocitulu Dr. Radu, urmatórele:

Noi romanii greco-catolici suntem chiar intre jurstari de acestea (e vorb'a, ca sublimulu catholicismu se degradéza la unélta a reutátii si nesciintii omenesci „R. Cat.“ Nr. 1) si ne simtim fórte tare jigniti in dosvoltarea nóstra firésca chiar pentru-cà multi dintre puternicii dilei „uneltescu cu sf. religiune“ intre noi, pe contulu consciintiei nóstre etc.

Mijlócele, cu cari s'au incercatu pana acum'a, au fost mai multu recrutate dintre streini si in specialu italianii se priviau de poporulu misionariu, care se inradacineze intre „popórele schismatice ale Orientului“ si in specialu la poporulu romanu, esercitiulu religiunei catolice. Acést'a s'a facutu pana acum'a pe incetu, încât biseric'a catolica la noi parea mai multu pasiva, càci ori câte insusiri comune avem cu acestu poporu, totusi romanulu a remasu neatinsu de otrav'a, ce i se prepará.

Acést'a impregiurare n'a putut se lase indiferenti pre cei-ce pururea vénéza dupa spiritele ómeniloru. Ei au inceputu prin brosiuri volante, prin reviste periodice si prin jurnale politice se accelereze si fortieze spiritulu de propaganda si proselitismu intre popórele „schismatice“ si se sustiena intre ele o continua agitatiune. Profesorulu Iud'a de Kernaëret a publicatu unu famosu apelu in „Revue de l'Eglise Greque Unie“ cá se se intregésca „hain'a cea necusuta a lui Christosu, rupta in dóue prin schism'a orientala“; ér dlu Dr. Lucaciu, care la dvóstra trece de mare romanu, e de parere si insista, cà acést'a propaganda a apusului „se tréca cá pe calea naturala prin romani catra Orientu“, fiind convins, cà asia „mai fara zabava se va ajunge la scopu“.

De câtva timpu s'a formatu in Parisu asia numit'a „Association pour l' union des Eglises“ in alu carui comitetu de directiune s'au alesu printre cei mai fanatici propagatori dnii Dr. Radu si Dr. Lucaciu. Activitatea acelei asociatiuni se va indreptá cu totul asupr'a orientului si noi vom avé de aici incolo se ne mesuramu cu o biseric'a catolica militanta in Romani'a.

O afirmu acést'a cu deosebire si pe acelu motivu, cà monsignorulu Palm'a, arhiepiscopulu latinu de Bucuresci a fost, asia dicendu, ridicatu din functiunea sa sub pretecestulu neajunsuriloru sanitare. Adeverat'a causa a acestei aparitiuni inse este a se atribuí activitátii sale, care de locu nu multiamiá promovarea intereselor catolice. Titlulu de episcopu in partibus s'a conferitu parintelui Const. de St. Luc, alesu din ordinulu passionistiloru si carele sub numele de msgn. Costa va conduce oficiulu purtatu pana acuma de mgr. Palm'a. Toti speréza, cà

msgr. C o s t a va desvoltá o activitate mai energica cá antecesorulu seu, si fiind densulu recunoscutu pentru zelulu si meritele sale castigate pe acestu terenu, consacratuinea sa in biseric'a sf. Paul, precum scriu si foile franceze, s'a facutu mai multu in secretu, cá nu cumva se provóce reactiune in partile nóstre.

E remarcabilu, cá activitatea, ce si o inaugureza in nou'a sa functiune, cade in timpul regimului junimistu, ale cárei principii pentru cosmopolitismulu religiosu sunt recunoscute, si asia monsignorulu C o s t a nu va intimpiná din partea regimului prea mari obstacole; mai alesu, cá nici cei din sferele cele mai inalte nu se uita cu indiferentismu la proselitismulu catolicu.

Dlu Dr. R a d u, trimisu dela Blasiu, si carele de atâtea ori s'a espusu batjocorei publice, s'a incuibatu cá unu scaete reu in Bucuresci si lucra cu mare fanatismu pentru latirea bisericeii latine, ér colegulu seu matadoru, dlu Dr. L u c a c i u, care are o „eterna recunoscintia si ilimitatu devotamentu pentru magistrulu infalibilu alu bisericeii catolice“ nu numai ii stá in ajutoriu, dar din atitudinea, ce se obsérva pe aici, pare mai fanatisatu chiar decât nenorocitul R a d u.

In fati'a acestora e usioru de intielesu, pentru ce ne a surprins intr'unu mod atât de neplacutu notiti'a dvóstra si pentru ce trebue se dâmu acelu casu importantia cuvenita. Acesti propagatori cérea mijlócele, cá se ne desbine, precum, durere, sunteti si dvóstra desbinati, pare cá nu le e destulu cu ur'a confesionala, ce se pórtá cu atât'a pasiune la dvóstra si care a provocatu atât'a nemultiamire si conflicte.

Si ei s'au gânditu, cá mai usioru i-si ajungu scopulu, daca vor recruta mijlócele dintre elementulu romanu, vor cresce fetitie, pe cari asiedindu-le pe la manastiri se faca propaganda in spiritulu catolicismului. De aceea credu, cá nu voiu fi indiscretu, daca in numele mai multoru amici ai mei, cáror'a de asemenea le zace la inima padirea si aperarea sfinteloru nóstre asiedieminte, ve ceremu cá se faceti mai multa lumina si se ne spuneti jertf'a, carea a picat in mréj'a paianginului vêneteriu de suflète.

Si acum unu ultimu cuventu: Nu se simte necesitatea la noi, cá barbatii competenti se afle mijlócele de resistentia contra acestei cerbicóse indrasniri, care tinde a ne sfasiá între noi, a ne ingenunchiá biseric'a stramosiésca si a ne falsificá dogmele? Nu simte óre pres'a nóstra necesitatea a pasf hotaritu contra scrieriloru, cari arunca cu tina pre pristolulu bisericeii nóstre nationale, dela altariulu carei'a curge hran'a, ce ne oteiesce in lupt'a nóstra pentru esistentia. Nu se simte necesitatea cá se se faca chiar propaganda contr'a tendintieloru meschine, pentru cá nu mai pe urma se ne cáimu, cáci n'am fost la loculu nostru la timpu?!

Se lucrâmu pentru marirea némului prin biserice'a nóstra nationala!! — Bab'a—N.—

Representantii teologiei scientifique din restimpulu apologetico-polemic.

(Continuare.)

6) Lui Dionisie celu mare i-a urmatu in dirigatori'a invetiatorésca la scól'a alexandrina unu invetiacelu mijlocitu a lui Origen cu numele P i e r i u. Elu a desvoltatu aici o activitate neobosita pana la a. 282, când apoi s'a retrasu, si s'a ocupat numai cu predicarea. In privinti'a sortii lui ulterióre nu se unescu datele istorice. Dupa unii se fi traitu in anii cei din urma a vietii sale in Rom'a, ér dupa altii se fi muritu mórte de martiru in Alexandri'a la a. 311. Aflâm in scrierile unoru parinti, cá in Alexandri'a ar fi esistatu in secl. alu 4 o biserica, consacrata amintirei sântului Pieriu. — Eruditiunea si renumele acestui barbatu din di in di crescea si se latia tot mai multu, asia in cât catra finea vietiei sale dobendí conumele de O r i g e n c e l u m i c. Elu a scris mai multe opuri, dintre cari cele mai multe suntu comentare, anume la profetulu O s i ' a, la evangeli'a lui L u c ' a, la prim'a epistóla a s. lui ap. Pavelu catra C o r i n t e n i; apoi unu opu dogmaticu in 12 cárti — a cáruu titlu pana acum nu e cunoscutu. Tóte scrierile aceste s'au perdut, si ne-au remasu numai nisce fragmente ne'nsemnate. Patriarchulu F o t i e in opulu seu „Bibliotheca“ (Μοριόβιβλιον) ii face lui Pieriu imputari, cá in invetiatur'a sa dogmatica a primitu si sustienutu unele eterodoxii de a le lui O r i g e n.

7) Succesorulu lui Pieriu a fost éراسi unu invetiacelu mijlocitu a lui Origen, renumitul T e o g n o s t. Cá invetiatoriu la scól'a alexandrina a fost activu dela a. 282 inainte, positivu nu se scie inse pana când. Datele ce ni stau la dispozitie din viéti'a lui inca sunt de tot putiene si nesigure. Scrietorii si parintii bisericesci mai vechi, între cari si s. Atanasie celu mare, 'l lauda fórte multu, si ni-lu presenta cá pe unu barbatu fórte intiepletu, si deplinu ortodoxu. Inse Grigorie Nisanul, si mai multu inca patriarchul Fotie, ii imputa si lui unele din eterodoxiile lui Origen, pe cari afirmá densii, cá le-au intimpinatu in lucrare dogmatica a lui Teognost, intitulata ὑποτιπώσεις (Adumbrationes) in 7 cárti. Opulu acest'a s'a perduto, dar ni s'au pastratu putiene fragmente, publicate in grandiosulu opu patristicu a lui Migne (vedi nr. 4. al a. f. pag. 27.).

8) Unu altu invetiacelu mijlocitu a lui Origen si nemijlocitu a lui Pieriu a fost invetiatul presbiteru din Cesarea P a m f i l. S'a nascutu in Berit (in Fenici'a) si a studiatu in Alexandri'a sub Pieriu. Mai târdiu a devenitu presbiteru in Cesarea, si dupa cum ne spune amiculu seu, istoriculu Eusebie, a fost in acelu timpu celu mai renumitu barbatu din Palestini'a. Frumós'a avutie, de carea dispunea, a intrebuintiat-o spre scopuri culturale, avédu nobil'a nisuintia de a propagá sciinti'a si cultur'a între cres-

tini. In scopulu acést'a a infintiatiu in Cesarea o biblioteca grandioasa, in carea a adunatu nu numai scrierile lui Origen, ci si multe alte scrieri bisericesci, dintre cari o parte considerabila a decopiatu elu in-susi, cu man'a sa proprie. Dupa ce a fost 2 ani inchisu, a suferitu mórte de martiru la a. 309, in persecutiunea lui Galeriu si Maximin. Inca in inchisóre a scrisu o apologie in 5 carti, scopulu careia a fost de a apará ortodoxi'a lui Origen, atacata din tóte pârtilé. Invetiachelulu si prietenulu seu Eusebie nu numai cà l-a ajutatu in acést'a lucrare, ci si din partea sa a adausu dupa mórtea lui Pamfilu inca si o a siesea carte apologetica. Dintre acéste ni-a remasu numai cartea prima, in o traducere latinésca facuta de Rufin; intregu originalulu s'a perdutu. Tot in conlucrare cu Eusebie a datu la lumina textulu traducerei alexandrine a T. V., recensatu de Origen. — Acestu textu pastrându-se si lâtindu-se in Palestin'a s'a numitu textulu séu recensiu nea palestinian a septuagintei, adeca a traducerei grecesci, facuta de cei 70 de traductori. Se dice, cà si impartirea fapteloru apost. in capete (*κεφάλαια*), dupa cum o aflam mai târdiu, a nune in jumetatea a 2 a seclu alu V. la diaconulu alexandriu Eutaliu (460), se o fi facutu Pamfil. Deci meritulu lui Eutalie se restringe in casulu acest'a numai la vulgarisarea acestei împártiri, si la provederea capeteloru cu suprascrieri.

9) Representantu demnu alu teologiei scientifique a fara — de scól'a alexandrina a fost si Metodie, mai întâi episcopu in Olimpi'a (in Lici'a, Asi'a proconsulara), ér mai apoi in Tir (in Fenici'a). Se numesce câte odata si episcopu din Patar'a (tot in Lici'a), si se da cu socotéla, cà pe când erá cà episcop in Olimpi'a, cu ocași'a unei sedisvacantie in Patar'a, a pastoritu si episcopi'a acést'a, de unde provine apoi si numirea susamintita. Dupa-ce in dóue rënduri cá confesoru pentru marturisirea credintiei sale a avutu se suferé multe torturi, si adeca prim'a data in persecutiunea lui Deciu Traian (249—251), ér a dóua óra in gón'a lui Valerian (253—260), a muritu mórte de martiru sub Maximin la a. 311. — Elu a fost unu barbatu genialu si cu cultura aléa, precum ne convingem despre acést'a atát din scrierile lui cari ni s'au pastratu, cât si din fragmentele ce ni-au remasu din opurile lui perdute. Dela elu avem urmatóriele scrieri: 1) *Convorbirea celoru 10 fecióre* (*Συμπόσιον τῶν δέκα παρθένων*), e unu dialogu a mai multoru fecióre, cari cu insulte mare si in unu stilu in florilatu lauda virginitatea. Acestu opu ni-a remasu intreg. Din celelalte lucrári de ale sale avem numai escerpte si fragmente (la Epifanie si patriarchulu Fotie). La aceste apartienu: 2) *Cartea despre voea libera, séu de unde vin relele* (*Περὶ ἀστυχίας καὶ ποθὲν κακῶν*), in carea demustra contr'a platonismului si gnosticismului, cà omulu are voe libera si cà peccatulu isvoresece din abususlu libertatiei sale,

prin urmare dela acestu abus provinu relele in lume, ér nu dela materi'a vecinica, rea in sine, din carea — dupa teori'a platonismului si a gnosticismului — e formata lumea acést'a. 3) Dialogulu „despre inviere“ (*περὶ ἀναστάσεως*), in carele combate eterodoxiile lu Origen cu privire la inviere; si celu „despre creatiune“, (*περὶ γεννητῶν*), in carele re'nfrânge invetiaturile lui despre creatiunea vecinica, si preexistenti'a sufleteloru omenesci (vedi nr. 22. alu f. n. din a. c. p. 171.) A mai scrisu Metodie si alte scrieri, cari inse s'au perdutu de tot. Dintre aceste cea mai renumita si multu laudata de cei vechi a fost combaterea neoplatonicului Porfirie (a trait in jum. a 2 a secl. alu III.) carele a fost scris contr'a crestinismului 15 cãrti intitulate *κατὰ Χριστιανῶν*. Comentarele lui la s. sriptura a T. V. si N. precum si dialogulu, in carele lauda pe Origen, de asemenea au avutu sórtea scrirei din urma.

(Va urmá.)

Dr. Tr. Puticiu.

Despre esamenele din tractulu Butenilor.

Ni se scriu urmatórele: voindu a vi descrie decursulu esameneloru di acestu anu, — nainte de tóte trebue se sciti Dle Redactoru, cà in tractulu nostru seracu, de si salariile invetiatoresci suntu precarie in càtu numai la 5—6 invetiatori se urca la 300, ceialalti se indestulesu si 150—200 fl. ba suntu statiuni, in cari salariulu cu emoluminte cu totu nu se urca peste 150 fl. — cu tóte aceste statiunile suntu tóte deplinite éra invetiatorii desvólta multu zelu si dovedescu destula desteritate in chiamarea loru, ba suntu dintre densii destui, cari ar meritá se stee ori-si in care scóla poporala din diecesa bine provediuta si cu salariu de 2—3 ori mai mare de cât ce au astadi.

Esamenele s'au tienutu in tóte comunele din cerculu nostru in modu festivu, la care au luat parte fruntasii din comuna si parintii prunciloru; parintele protopresbiteru-inspectoru scol., afara de invetiatoriulu-comisariu au mai poffitu cu sine pre invetiatorii din vecini, care datina findu practisata de ani in cerculu nostru, de sine se intielege, cà invetiatorii emuléza intre olalta, a aretá care-de-care mai multu sporiu.

Merita a fi accentuate esamenele dela Buteni, unde precum in toti anii asia si in anulu acest'a in tóte trei scólele s'au observatu pe deplinu planulu de invetiamentu éra elevii au respunsu cá in toti anii — pe eminentia spre onórea invetiatoriloru G. Popoviciu, Ioanu Illica si a invetiatórei Maria Popoviciu; totu aseminea au respunsu cei din Bars'a, unde de cand s'au deschisu scól'a a dóua cu invetiatoriulu Terentiu Popa, invetiamentulu poporalu si deci esamenele au altu aspectu, comun'a póte fi falósa de unu aseminea invetiatoriu; totu pe eminentia

au respunsu saolarii din Bodesu, invetiatoriulu loru Nicolau Boscaiu s'a silitu si i-a succesu a propune materialulu din planu — pana si celu din a siesea clasa, cu tóte ca densulu mai pórtá si o sarcina grea in comuna, adeca pórtá socotile si dimpreuna cu unu membru anumitu, manipuléza unu fondu de bucate de 600 sinice, din vinitulu caror'a se plateste pana acuma birulu preotului si bucatele invetiatoresci. Invetiatoriulu se bucura de increderea intregi comune. — Acesti invetiatori ar fi se fia cei mai distinsi din cerculu nostru pentru rezultatulu esamenelor, dar merita a fi accentuati si cei din Chisindia, Almasiu si Sebisiu, unde numai vrêst'a loru póte cà a causatu de asemeneale din scólele densiloru nu se punu la primul locu, tot asemenea merita a fi apostrofate esamenele din Selageni, unde e invetiatoriulu Iia Motiu, celu din Slatina, cu invetiatoriulu Petru Perva celu din Lazu cu invetiatoriulu Alesandru Ardeleanu si celu din Revetisiu cu invetiatoriulu Petru Popa, intr'adeveru si-au datu multa silintia cu scolarii si au si produsu esamenu bunu, se vede inse neindestulit'a ingrijire facia de frecuentatiunea scolara, lips'a de manuale si recuisite, in unele locuri si neintielegerile din comuna cari de regula detragu multu din rezultatulu esamenului. — Nu altcum a datu bunu esamenu preotii invetiatori: D. Stefanu din Chertisi, Aug. Mihulinu din Govojdia, L. Oprea din Vasóia, S. Dragancea din Cilu, apoi invetiatoriulu Lupu Rusu din Igresci, I. Cretiu din Mustesci, P. Costin din Prajesci, Zos. Mihulinu din Berindeni; celelalte esamine au fost mai pucinu seu mai multa indestulitóre.

Dar corón'a esamenelor din anulu acesta in tractulu nostru negresitu cà a pus-o invetiatoriulu Ioanu Lucaciu din Brihani, unu invetiatoriu teneru de abia de 5 ani pe terenulu acest'a. Scól'a densului judecata din rezultatulu esamenului, e scóla de modelu. Esteriorulu scolariloru curatu, spelatu, peptenatu, tienut'a loru regulata dupa tóta form'a, respunsurile indrasnetie, limpede, rumegate; aceste tóte au indemnatu pre par. inspectoru cá dupa terminarea esamenelor in tóte scólele din tractu se mai tiena odata esamenu in Brihani si se invite la acel'a pre toti invetiatorii din acelu pregiuru. — Vineri, la 8 l. e. se tienù acelu esamenu, la care au luat parte toti invitatii, adeca 18 invetiatori, si afara de ei vr'o cátiva preoti si fruntasi. Erá mangaietoriu a vedé intr'o scóla din o neinsemnata comuna la olalta 18 invetiatori giuru-impregiurulu paretiloru din scóla, éra in mijloculu loru — prunci scolari in bancele loru — imbracati cá de esamenu; parintii statea afara in tinda si pe la feresti. — Dupa-ce par. Inspectoru impartasi cá scopulu convenirei de astadi este, cá din rezultatulu esamenulu ce se va dá adóu'a-óra invetiatorii se-si traga consecintie pentru sine, esamenulu se incepù cu „Imperate cerescu“ — apoi cu religiunea, la carea din istori'a biblica nici unui'a elevu nu li s'a pusu nici o intrebare nici

n'au fost ajutorati in respunsuri, ci spunendu-li-se obiectulu despre care au se respundia, au respunsu cu atáta cunoscintia, au legatu dicerile cu atáta logica, au folositu cuvinte si espressiuni atátu de precise si au predatu obiectulu atátu de fluidu si la intielesu, in cátu credeamu cà nu sumtemu in scóla poporala, ci undeva la unu esamenu festivu unde anume se dau tese cari scolarii le sciu mai bine; totu asemenea au respunsu din gramatica, geografia, socóta, istori'a naturala incátu au adusu in uimire pre toti cei presenti, éra la urma cantara elevii cu versu angeresu: Irmosulu Invierii, condaculu Nascerii, unu Apostolu, trei elevi au fost esaminati si din glasuri.

Déca a intratu in usu metodulu intuitivu, apoi acestu esamenu pentru invetiatorii presenti intr'adeveru cà a fostu intuitivu, cari n'au lipsitu a gratulá colegului Lucaciu pentru rezultatulu obtienutu.

Departandu-se scolarii, invetiatorii au conferitu intre olalta despre unele intrebari pedagogice, metodice si administrative-scolare si apoi incantati de cele vediute, — se indepartara la ale sale.

Increstinarea Romaniloru.

1) Causele celerei propagari a le religiunei crestine intre romanii pagâni.

(Continuare.)

Ajungendu Pavel la Rom'a au locuitu aici doi ani in cas'a s'a inchiriata, si primea pre toti cari vineau catra elu, binevestindu imperati'a lui Dumnedieu, invetiendu cele ce sunt despre Domnulu Isus Christosu cu tóte indresnéla fara opréla.“ (Fapt. 28, 30.)

Instr'acesti 2 ani au convertit elu pre multi romani la Domnulu Domnedieu Isus Christosu, si intr'acestu 2 ani au formatu, diresu, si organizatu elu biserica din Roma dupa tote regulele sistematice, alegandu episcopu pre Linu, caruia iau urmatu Anicetu, despre carii putienu scimu, covora au urmat renumitul seu discipulu Clemente Romanulu, despre care face amintire in Epistola catra Filipsemi 4, 3 celu mai incantatu Episcopu din etatea de auru a clasitatie primitive crestine.

Scapand Apostolul Pavel din periclulu ce-lu asteptá la Roma prin intrepunerea amicului seu Eneu Seneca preceptorulu imperatului Claudiu Nero „Senecae imperatoris praeceptoris intercessionem dimissus est sanctus Paulus Apostolus, siquidem maximus ipsi amicus factus erat Anneus Seneca“ (Iosef Illyés vita sanctor pag. 168). Au paresit cetatea Roma, si dupa atestarea lui Climent au fost elu pre timpul acesta la Apus, in Spani'a si dupa traditiune in Galli'a si Britani'a, ceea ce se vede din insusi vorbele lui „Cand voi merge in Spani'a voi veni la voi, — si voi merge prin voi in Spania“ (Rom. 15 25 si 28). „Si ca Ddieu l-au deosebitu din pantecele mamei sale se descopere pre fiul intre pagani“ (Galat. 1. 15 si 16). Apoi Pavel nu au

fost asia omu, ca ce au dis si promis odata se nu implinésca macar se fie constat ce va consta, macaru si viatia, care adese-ori au pus-o in periclu pentru Insus Christosu. In Spania au convertit la Christosu pre o Dómna mare cu numele Csantipi si pe barbatulu ei Prob Domnulu Ispaniei ruda cu imperatulu Nerone, si pre altu Domnu ce-lu chiemá Filoteu, si pre alti multi nenummerati.

Din Spani'a s'au intorsu la Rom'a, unde multime mare au convertitu la Christosu, mai vertosu dintre femei, cari nu voiau se locuésca impreuna cu barbatii loru pagáni, dintre cari au fost si doue concubine a imperatului Nero. Diregatorii si mai marii statului, preotii idolliloru, si servitorii templeloru, vedindu-si periclitare veniturile si esistinti'a loru, si cá de va merge asia, si nu se vor pedepsi capeteniile crestiniloru, cu timpu va sè se distruga si estermineze tot imperiulu, s'au plansu la Cesarele Nero se-i pedepsésca si oprésca ceea ce nu li-au constatu multa ostenéla la unu imperatu asia proclivu pre versare de sânge, cum au fost Claudiu Nero. Care dându ascultare celoru de sus, indata s'au ingrijitu se-lu prinda pre santulu Pavel, l'au inchisu si l'au sententiatu la mórte, si cá la nobilu roman i s'au taiatu capulu, esclamandu de trei ori Isus Christos, care au seritu in trei locuri, din care au isvoritu trei isvóra, care pana in diu'a de astadi se chiama de Italiani „Trei fantene.“ Asia s'au finitu acestu mare Apostolu alu crestinismului, si Romanismului, intarindu biseric'a Romei cu versarea sângelui seu celu scumpu si santu!

Dela santulu Pavel ni-au remasu scrise patruspre-diece Epistole, pline de clasicitate, dulcétia si spiritu crestinescu, pline de oratoria si filosofie, pline de morala si mana cerésca, care cu limpedial'a stilului, puterea argumentelor si frumseti'a espresiuniloru, intrece departe pre toti scrietorii bisericesci si profani din clasicitatea antica, si care se póte amesurá si intrece cu ori care sciintia profana a timpului nostru. Durere! ca in dilele nóstre putienu pondu se pune pre sciinti'a religiunei, încât tinerii nostrii, esiti din scólele nóstre mai bine cunoscú sciintiele misteriose a periodului anticu, mithologicu intunecosu, si incultu, decât sciinti'a religiunei loru cea mantuitóre si salvicatóre, si tinerii esiti din scolile nóstre, au avutu mai multa cunoscintia a religiunei nóstre când au intratu sciindu-o din catechis, decât când au esitu din scoli; macaru ca in scrierile santului Pavel, si autorii screstini se afla mai multa clasicitate, oratoria si dulcétia, de cât chiar intr'unu Demosthene si Cicerone, mai multu mitu si poesisim moralu de cât in Omer si Virgiliu, cercati si ve veti convinge! Numai de s'ar propune in scólele nóstre epistolele lui Pavel in loculu acestoru scriitori profani a caroru lucrari sunt niste opuri inchise ce s'au traitu timpulu, si nu au nici o influentia facetórie pe omulu crestinu si modernu. Indata ati vedé ca lumea au luatú o alta directiune salutare si mai buna. Intórceti-ve pana nu-i tardiu, ca in urma ve puteti scalda in vinu de Cipru si totusi nu va folosi nimica! Ba va veni de siguru ruina generala a lumei inmorale si spoite de astadi! si nu ne va remané alta indreptu decât se planga cu Iere-

mia si Christosu asupra Ierusalimului, Ierusalime Ierusalime! Celu ce omori pe profeti, de câte ori am voitu sè-ti adunu fii tei precumu aduna gain'a si n'ai voitu!

(Va urmá.)

D I V E R S E.

* *Càrti bisericesci cu litere latine* punem la dispositiunea publicului nostru si anume 1) „Faptele santiloru Apostoli“, 2) Dumnedie-estile liturgii“ si 3) „Sant'a si Dumnedieesc'a Evangelié“. Doritorii de a-le avé, se se adreseze directe la „Tipografi'a diecesana din Aradu“ si voru fi serviti cu promptitudine.

† *Necrologu.* Dnulu Teodoru Vaid'a, parochu si asesoru consist. in Husaseu, dinpreuna cu stímata familia, in 2. Iuniu a fost greu cercatu de sórte. Mórtea le-au rapitu pre celu mai mare finu alu loru Ioanu studinte de clas'a IV gim. in Beiusiu. Inmormentarea, pre langa condolintia generala a numerosului publicu inteligentu si a poporului, pre carele spatiós'a biseric'a d'abia 'lu putea cuprinde, s'a seversitu prin 10 preoti. Predic'a, care a stors lacrimi din ochii celoru de fatia a fost rostita de M. On. Dnu Ioanu Teoreanu, parochu in Madarasu, ases. consist. si catechetu la gim. helveticu din Salont'a. Bunulu Dumnedieu se aline dorerea parintiloru si a numeróseloru rudeni pentru acésta perdere, ér pre defunctulu se-lu asiedie in laturea celoru drepti!

* *Stîrpirea lacustelorú* in tieniturile bantuite de acést'a plaga a avut pe alocurea rezultate. La Seghedinu lucrarea de stîrpire a duratu 14 dile, erau amenintiate 8000 jugere aratura de cea mai buna si au fost nimicite vr'o 2500 hectolitri, deci peste trei miliarde lacuste. Si la Hodmezö-Vásárhely si Szentes rezultatulu a fostu favorabilu. Din contra in patru comune din comit. Torontalu, unde erau amenintiate 20,000 jugere, o stîrpire a lacustelorú nu s'a mai pututu întreprinde, de óre-ce pré târdiu s'a inceputu acésta lucrare, si a trebuitu sè se multiamésca cu decimarea loru. In siése dile au fost nimicite 1000 hectolitri de lacuste. Nemicirea loru inse nu s'a mai pututu continuá, de óre-ce lacustele capetaserá aripi. In comitatulu Iasz-Nagykun-Szolnok si adeca in hotarele comunelorú Csepan, Kun-Sz.-Marton si Devavanya s'au ivitu lacustele marocane. Semenaturile sunt atacate deja, mai alesu in Csepan. Decimarea lacustelorú se urméza cu succesu, desi de ó stîrpire a loru nu póte fi vorb'a, de óre-ce lacustele au capetatu aripi.

* *Corulu metropolitanu din Iasi.* Dupa cum ne impartasiesce dlu G. Musicesu, profesoru alu conservatoriului si siefu alu corului metropolitanu din Iasi, D-Sa si-a propus se faca o calatorie cu corulu prin Transilvani'a, Serbi'a si Bulgari'a in luna Iuliu — Augustu a. c., pregatind unu repertoriu din scrierile meiestrilorú: Orlando di Lasso, Haendel, Stradella, Schubert, Verdi etc. si càn-tece poporale romane, cu care a dat in tiara in var'a anului trecutú 18 concerte.

Scopulu calatorie, dupa cum dice dlu Musicesu, e

reciproca cunoșcere a culturii musicale clasice și populare. Orășiele prin care și-a propus a da concerte sunt: Brașov, Blaj, Sibiu, Deva, Cluj, Oradea mare, Arad, Timișoara și Caransebeș.

Atragem atențiunea publicului nostru la această catornică musicală a corului metropolitan, care constă din 40 de persoane, dorindu ca acesta excursiune se servă de unu nou motoru ală culturii noastre musicale.

* **Documentele lui Hurmuzachi.** A aparutu unu nou volum din documentele privitoare la istoria Românilor culese de Eudoxiu Hurmuzachi. Acestu volum, cuprinde documentele despre anii 1346. până la 1450. doua documente slavone (1198—1459), precum și portretulu lui Mircea cel mare și ală fiului seu Mihailu.

* **Colera.** Sciri sosite din Valenția spunu, ca familiile mai de frunte de acolo începu a-si parasi locuințele. Epidemia s'a latitu in mai multe țenuturi. In Quatrenția trei oameni au muritu de colera. Făia italiană „Capitan Francassa“ anunția, ca la 20 Iuniu noptea s'a ivitu in Neapole unu casu de colera urmatu de mărte.

* **Piața Aradului** din Vinerea trecută: Grău de celu mai greu 8.30 fl. ér acelu amestecat 7.50 fl. — secara 7.20 fl. — Orzulu s'a vendutu cu 5.90 fl. — Ovesulu 7.20 fl. — Cucuruzulu 4.20 fl. — Mazere 20. — fl. — Fasolea 10.50 — Lințea 24 fl. — Cartofii 3 fl. per 100 chgr.

Carnea de vita chil'a 52 cr, cea de vitielu chgr. 80 cr, cea de porcu 52, cea de gîe 30 cr, unsărea chil'a 68 cr, ér dis'a per chila 58 cr. v. a.

Concurs.

Se escrie concursu pentru stațiunea invetiatorăscă din comun'a Secasiu, cu terminu de alegere pre diu'a de 20. Iuliu 1890. st. v.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:

1. in bani 200 fl. v. a. 2. doue jugere de pamentu. 3. optu stanjeni de lemne, din aceea calitate de lemne din care se va folosi și poporul. 4. pentru scripturistica 5 fl. 5. pentru conferinția 5 fl. v. a.

Dela in momentari unde va fi poftitu 20 cr, in fine are cuartiru carele consta din o chilia și cuina, precum și gradina pentru legume.

Alesulu are a fi totodata și cantoru, și curatoritul asemenea alu portă fara nici o remuneratia.

Recursele provideute conformu statutului organicu, adresate comitetului parochialu a le trimite M. O. D. inspectoru cerc. Georgiu Lupsia preotu ort. rom. in Dieciu post'a ultima Al-Csill, comit. arad. avendu recurrenti a se presentă in vreo serbatore, pentru a areta desteritatea in cantari și tipicu, vor fi preferiti cei ce vor produce atesate ca pricepu pomicultur'a.

Din siedinti'a Comitetului parochialu ținuta la 21 Maiu st. v. 1890.

Vasiliu Costea, m. p.
not. com. par.

Petru Sierbu, m. p.
pres. com. par.

Cu scirea mea: GEORGIU LUPSI'A, m. p. preot inspect.
scol. cerc.

Pentru deplinirea postului de preotu la parochia gr. or. de class'a III. din comun'a Topla, — impreunatu cu postul invetiatorăscu, — se escrie concursulu, cu terminu de alegere, pe diu'a de 20. Iuliu st. v. 1890.

Emolumintele sunt: 30 jugere pamentu parte aratoriu, parte fenatia, ¹/₂ juger intravilanu, stol'a usuata și biru, — cate un'a masura cucuruzu in bômbe, — dela 36 numeri de case.

Éra cá salariu ivetiatorăsc 1 juger intravilanu; câte 1 fl. 20 cr. dela 36 numeri de casa și locuinția libera.

Afara de aceea din partea venerabilului consistoriu unu ajutoriu anualu de câte 100—150 fl.

Recursele cuviințios adjustate, sè se tramita parintelui protopopu Georgiu Craciunescu in Belincz p. u. Kiszetó, pana la 28. Iuliu st. v. a. c. éra recurrentii sunt poftiti a-se presntă in biseric'a locala, spre a-si areta desteritatea in tipic și cantarile bisericesci.

Comitetulu parochialu gr. or.

In contielere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p. prott.

—□—

Se escrie concursu pentru deplinirea definitivă a postului invetiatorăsc dela cl. I-a scôlei conf. gr. or. din Cenadulu-serbesc, — proteratul B.-Comlosiului — cu termin de alegere la 30 de zile dela prima publicare; pe langa aceste emoluminte: in bani 250 fl. v. a., 28 meti de grau, 10 fl. pentru conferinție și reuniune, 5 fl. pentru scripturistica, 12 fl. pentru lemne — ér pentru incaldirea scôlei se va ingriji comun'a, — 1 lantiu de pamentu aratoriu, 200° gradina estravilana, cortelu liberu cu gradina intravilana. ér dela inmormentari unde va fi poftit: dela cele mici 20 cr, dela cele mari 50 cr. ér daca se aduce in biserică 1 fl.

Dela reflectanti se pretinde ca recursele loru instruite conformu prescrișelor stat. org. și provideute cu testimoniu preparandialu, de calificaciune și din limbă maghiara se le adresedie Prea On. Dom. protter și inspectoru scolar Paul Miulescu in Nagy-Komlós, ér pana la alegere se se presinte in biseric'a din Cenadu, fiind alesulu invetiatoriu și cantoru.

Cenadulu-serbescu, 28 Maiu 1890.

Comiretulu parochialu.

In contielegere cu mine: P. MIULESCU, m. p. ppresbiter și inspectoru scolaru.

LICITATIUNE MINUENDA.

Comitetulu parochialu din comun'a Dieci in comitatulu Aradului, — publica licitatiune minuenda pe diu'a de 24 Iuniu (6. Iuliu) 1890. la 10 ore a. m. in localitatea scôlei, pentru edificarea unui nou edificiu de scola romana de acolo, dupa planulu și preliminarulu de spese, aprobate de V. Consistoriu diecesanu din Aradu la 19 Maiu Nr. 1050 a. c.

Pretiuulu de esclamar e 2379 fl. 25 cr. v. a.

Concurrentii sunt datori a depune vadiu de 10%, in bani gata, séu in papire de valóre, inainte de inceperea licitatiunei.

Planulu și preliminarulu de spese, precum și condițiunile de întreprindere se potu vedé la oficiulu parochialu.

Dieci la 3/15 Iuniu 1890.

In numele comitetului parochialu:

Georgiu Lupsia, m. p.
preot pres. com. par.

Vasiliu Suciu, m. p.
inv. not. com. par.